

Univerza v Mariboru

Fakulteta za logistiko

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Učinkovitost vožnje s spremljevalcem

Analiza trenutnega stanja različnih programov vožnje s
spremljevalcem v širšem okolju in način izvedbe

Vodja projekta: dr. Darja Topolšek

Člani projektne skupine: dr. Tina Cvahte Ojsteršek, Andrej Brglez

Projekt številka V5-24077 »Učinkovitost vožnje s spremljevalcem« sta sofinancirala Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna in sofinancer Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa.

Celje, 2025

Naslov: Učinkovitost vožnje s spremljevalcem: Analiza trenutnega stanja različnih programov vožnje s spremljevalcem v širšem okolju in način izvedbe

Avtorji: Darja Topolšek, Tina Cvahte Ojsteršek

Izdajatelj: Laboratorij za trajnostno mobilnost in transport, Fakulteta za logistiko, Univerza v Mariboru

Kraj: Celje

Leto: 2025

Projekt številka V5-24077 »Učinkovitost vožnje s spremljevalcem« sta sofinancirala Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna in sofinancer Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa.

Kazalo vsebine

1	UVOD.....	5
2	PREUČITEV OBSTOJEČIH PROGRAMOV VOŽNJE S SPREMLJEVALCEM V ŠIRŠEM OKOLJU . NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.	
2.1	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V AVSTRIJI	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.2	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V BELGIJI	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.3	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM NA DANSKEM	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.4	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM NA FINSKEM.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.5	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V FRANCJI	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.6	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V LUKSEMBURGU	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.7	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V NEMČIJI.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.8	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM NA NIZOZEMSKEM.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.9	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM NA ŠVEDSKEM	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.10	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V ZDRUŽENEM KRALJESTVU	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.11	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V AVSTRALIJI	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
2.12	VOŽNJA S SPREMLJEVALCEM V ZDA	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
3	PREGLED ZNANSTVENIH RAZISKAV IN RELEVANTNE LITERATURE	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
3.1	KARAKTERISTIKE VOZNIKOV IN VADBE V PROCESU PRIDOBIVANJA VOZNIŠKEGA IZPITA ZA OSEBNI AVTOMOBIL NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.	
3.2	VPLIV POSAMEZNIH KARAKTERISTIK SISTEMOV ZA POSTOPNO PRIDOBIVANJE VOZNIŠKEGA IZPITA	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
3.2.1	<i>Obvezno število ur vožnje s spremljevalcem.....</i>	<i>Napaka! Zaznamek ni definiran.</i>
3.2.2	<i>Starost ob pridobitvi polnega voziškega dovoljenja in trajanje učnega obdobja ...</i>	<i>Napaka! Zaznamek ni definiran.</i>
3.2.3	<i>Spremljanje opravljenih ur vožnje s spremljevalcem</i>	<i>Napaka! Zaznamek ni definiran.</i>
4	PREGLED SISTEMA VOŽNJE S SPREMLJEVALCEM V SLOVENIJI . NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.	
5	ZAKLJUČEK.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.
6	BIBLIOGRAFIJA.....	11

Kazalo tabel

TABELA 1: POVZETKI PROGRAMOV VOŽNJE S SPREMLJEVALCEM V TUJINI**NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.**

1 UVOD

Vožnja s spremljevalcem je program, ki mladim voznikom omogoča pridobivanje praktičnih izkušenj pod nadzorom izkušenega spremljevalca, preden pridobijo polnopravno vozniško dovoljenje. Ta pristop se je v številnih državah izkazal za učinkovitega pri zmanjševanju prometnih nesreč med mladimi vozniki, saj jim omogoča postopno uvajanje v prometno okolje in razvoj varnih voznških navad.

Nižanje starostne meje za začetek pridobivanja voznških izkušenj je del agende Evropske komisije, ki predlaga posodobljene zahteve za voznška dovoljenja in boljše čezmejno uveljavljanje cestnoprometnih pravil. Tako je Evropska komisija marca 2023 predstavila predloge za posodobitev pravil o voznških dovoljenjih, vključno z uvedbo digitalnega voznškega dovoljenja, veljavnega po vsej EU, in nove določbe za olajšanje čezmejnega uveljavljanja prometnih pravil. Nova pravila bodo izboljšala varnost za vse udeležence v prometu in pomagala EU doseči vizijo nič – brez smrtnih žrtev na cestah v EU do leta 2050. Med drugim se stremi k temu, da se mladim voznikom omogoči tudi pridobivanje izkušenj prek sheme vožnje s spremljevalcem - mladi, se bodo lahko učili vožnje in pridobili dovoljenje že od 17. leta. Tisti, ki bodo opravili voznški izpit pri 17 letih, bodo lahko od svojega 18. leta dalje vozili sami (European Commission, 2023).

Mladi bodo tako lahko opravljali voznški izpit pri 17 letih. Vendar pa ne bodo smeli voziti sami pred dopolnjenim 18. letom starosti (razen v državah, kjer je že določena najnižja starost za vožnjo 17 let). V državah, kjer je najnižja starost za vožnjo že 17 let, bodo vozniki lahko vozili sami od 17. leta znotraj svoje države članice in od 18. leta naprej po celotni EU. Ta sistem se bo uporabljal tudi za voznška dovoljenja kategorije C (tovorna vozila), da se olajša dostop mladih do poklica voznika. Znižanje starostnega praga za usposabljanje lahko prav tako naredi kariero v transportnem sektorju bolj privlačno za mlade, s čimer bi se dolgoročno zmanjšalo pomanjkanje profesionalnih voznikov, ne da bi pri tem ogrozili prometno varnost (European Commission, 2023).

V Sloveniji je vožnja s spremljevalcem urejena z Zakonom o voznikih, ki določa pogoje za kandidata in spremljevalca ter pravila izvajanja vožnje. Kandidat, starejši od 16 let, lahko vozi osebni avtomobil s spremljevalcem, če je v šoli vožnje opravil teoretični del izpita in v šoli vožnje opravil najmanj 20 ur praktičnega usposabljanja. Spremljevalec kandidata za voznika kategorije B mora biti star najmanj 27 let, imeti mora veljavno voziško dovoljenje za kategorijo B vsaj pet let, imeti mora prebivališče v Republiki Sloveniji in sme imeti največ pet kazenskih točk v cestnem prometu. Spremljevalec mora biti vpisan v tudi evidenčni karton vožnje kandidata (Zakon o voznikih (ZVoz-1)).

Cilj programa je povečati varnost v cestnem prometu z omogočanjem dodatnega usposabljanja mladih voznikov, kar prispeva k zmanjšanju števila prometnih nesreč in njihovih posledic. Evropska komisija spodbuja države članice k izvajanju takšnih programov in ozaveščanju o prometnih tveganjih. V navezavi s tem področjem so cilji projekta naslednji:

- C1. Ugotoviti dolžino trajanja vožnje s spremljevalcem;
- C2. Ugotoviti število prevoženih kilometrov med izvajanjem spremljanja kandidata s spremljevalcem;
- C3. Pridobiti in preučiti »lastno« mnenje kandidata o možnih zaznanih koristnih izkušnjah v cestnem prometu, ki jih je pridobil z vožnjo s spremljevalcem in jih med formalnim usposabljanjem v šoli vožnje ni pridobil;
- C4. Preveriti razloge za odločitev za vožnjo s spremljevalcem, zakaj se kandidati za voznika odločajo za vožnjo s spremljevalcem;
- C5. Ugotoviti povprečno starost kandidatov pri podaji vloge za spremljevalca na upravni enoti;
- C6. Ugotoviti, v kakšnem prometnem okolju je kandidat s spremljevalcem vozil (npr. predvsem mestna vožnja, primestna, avtocesta);
- C7. Ugotoviti na kakšnih relacijah je kandidat vozil (le okolica doma pri vsakodnevnih opravkih, ponavljajoče se daljše relacije ali drugod po daljših relacijah po Sloveniji...);
- C8. Preučiti, koliko spremljevalcev so imeli kandidati vpisanih v evidenco in s koliko spremljevalci so dejansko vozili in kakšni so vzroki za to;

- C9. Ugotoviti, kdo so bili njihovi spremljevalci (kdo od sorodnikov ali kdo drug), starost spremljevalcev in kakšne so njihove vozniške izkušnje;
- C10. Ugotoviti, kakšne so bile kandidatove izkušnje s spremljevalci, ki so bili prisotni na voznjah;
- C11. Ugotoviti, ali so spremljevalci opozarjali kandidate na napake pri vožnji in nevarnosti ter jim niso vsiljevali drugačnih navad, kot so jih pridobili v šoli vožnje;
- C12. Ugotoviti, ali so bili spremljevalci tolerantni do storjenih morebitnih napak in prekrškov kandidata (prekoračitev hitrosti, uporaba alkohola in psihoaktivnih substanc, uporaba varnostnega pasu, nepravilno parkiranje,...);
- C13. Raziskati, ali so bili morda spremljevalci med spremljanjem kandidata pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih substanc, ali so uporabljali telefon (tudi prostoročno), ali so bili pripeti z varnostnim pasom;
- C14. Pri kandidatih preveriti, ali so imeli med vožnjo s spremljevalcem nadzor s strani policije ali drugih nadzornih organov ter ali so bili kandidati ali spremljevalci oglobljeni za prekršek in ali so bili udeleženi v prometni nesreči;
- C15. Ugotoviti, ali so se kandidati med vožnjo s spremljevalcem izogibali katerim prometnim situacijam (večpasovna krožišča, vožnja v prometnih konicah, vožnja po avtocesti/hitri cesti, vožnja po mestih, vožnja ponoči,...);
- C16. Ugotoviti število vozil, ki so jih kandidati vozili v času vožnje s spremljevalcem ter ugotoviti, kakšne tehnologije so bile v vozilih;
- C17. Ugotoviti, kakšne so bile pozitivne in negativne izkušnje kandidatov, vključenih v vožnjo s spremljevalcem;
- C18. Ugotoviti stališče kandidatov glede koristnosti vožnje s spremljevalcem;
- C19. Ugotoviti, koliko ur praktičnega usposabljanja so kandidati opravili pred vpisom spremljevalca/ev v evidenčni karton vožnje ter ali so bili spremljevalci prisotni med usposabljanjem kandidata z učiteljem vožnje (če so bili, koliko ur);
- C20. Ugotoviti, kje je spremljevalec dobil informacije in navodila za spremljanje kandidata (na upravni enoti, v šoli vožnje, pri kandidatovem učitelju vožnje, na spletni strani javne agencije, drugje) ter ali so mu pridobljena navodila koristila (bila v pomoč);

- C21. Ugotoviti, ali so kandidati v obdobju vožnje s spremljevalcem opravili del usposabljanja tudi v šoli vožnje z učiteljem vožnje;
- C22. Ugotoviti, koliko učnih ur usposabljanja v šoli vožnje so kandidati opravili pred opravljanjem izpitne vožnje ter v katerem poskusu so opravili izpitno vožnjo;
- C23. Ugotoviti, ali so se spremljevalci, ki spremljajo kandidata za vožnjo s spremljevalcem, kdaj udeležili programa varne vožnje;
- C24. Ugotoviti, ali so se kandidati v obdobju vožnje s spremljevalcem soočili z bolj nevarnimi situacijami v prometu kot med usposabljanjem v šoli vožnje (nasproti vozeče vozilo na avtocesti – napačna smer vožnje, okvara vozila...), ter ali menijo, da bi bilo koristno vključiti v teoretični del usposabljanja v šoli vožnje tudi preverjanje zaznavanja tveganih dogodkov pri vožnji s pomočjo simulacijskega posnetka situacij, ki jih med usposabljanjem skoraj ni mogoče preveriti;
- C25. Proučiti mnenje učiteljev vožnje o prednostih in slabostih obstoječega sistema vožnje s spremljevalcem;
- C26. Proučiti mnenje učiteljev vožnje o vplivih vožnje s spremljevalcem na kandidata (ali je po njihovem mnenju kandidat potem »boljši/bolj varen« voznik);
- C27. Priprava predlogov za nadgradnjo obstoječega sistema vožnje s spremljevalcem (izobraževanje spremljevalca, čas vožnje,...).

Vožnjo s spremljevalcem okarakterizira več ključnih lastnosti, ki prispevajo k večji varnosti in pridobivanju voznških veščin. Ena glavnih značilnosti je strukturirano okolje, v katerem poteka vožnja s spremljevalcem, saj pogosto vključuje bolj izkušenega voznika, ki lahko nudi usmeritve in povratne informacije. Raziskave so pokazale, da takšno okolje pomembno vpliva na vedenje in stališča voznikov (Sun, Pan, & Tian, 2020).

Učinkovitost vožnje s spremljevalcem dodatno podpirajo empirični podatki o vzorcih vožnje. Na primer, raziskave so pokazale, da vozniki začetniki med vožnjo s spremljevalcem sčasoma pridobijo znatno količino voznških izkušenj. Ta izpostavljenost je ključnega pomena za razvoj osnovnih voznških veščin in samozavesti, ki pogosto primanjkujejo voznikom začetnikom brez spremljevalca (Funk, 2010).

Prisotnost spremljevalnega voznika lahko prav tako zmanjša tvegano vedenje, ki je pogosto povezano z mladimi in neizkušenimi vozniki. Raziskave so pokazale, da so mladi vozniki brez dodatne vožnje s spremljevalcem bolj nagnjeni k tveganim voznim praksam, kot sta prehitra vožnja in vožnja pod vplivom alkohola, zlasti ob prisotnosti vrstnikov (Duarte & Posenato García, 2014). Nasprotno pa vožnja s spremljevalcem spodbuja varnejše vozne navade, saj lahko spremljevalni voznik pravočasno poseže in zagotovi korektivne povratne informacije, s čimer prispeva k večji varnosti na cesti (Akbari, in drugi, 2021).

Praksa vožnje s spremljevalcem se je, sodeč po raziskavah, izkazala za učinkovito pri izboljšanju uspešnosti voznikov začetnikov na praktičnem delu vozniškega izpita. Ta pojav je mogoče pripisati več medsebojno povezanim dejavnikom, vključno s pridobivanjem vozniških izkušenj, izboljšanjem vozniških veščin in psihološkimi koristmi, ki jih prinaša prisotnost spremljevalca. Najprej vožnja s spremljevalcem voznikom začetnikom omogoča, da pred opravljanjem praktičnega dela izpita pridobijo več vozniških izkušenj. Raziskave kažejo, da kandidati za vozniški izpit, ki izkoristijo možnost vožnje s spremljevalcem, pogosto prevozijo veliko dodatnih kilometrov, kar je ključno za razvoj potrebnih veščin in samozavesti za učinkovito obvladovanje različnih voznih situacij (Scott-Parker, Bates, Watson, King, & Hyde, 2011). Poleg tega lahko prisotnost izkušenega spremljevalca med vožnjo prispeva k izboljšanju vozniških veščin. Spremljevalec pogosto zagotavlja sprotne povratne informacije in usmeritve, kar pomaga kandidatom pri odpravljanju napak in privzemanju varnejšega vedenja na cesti. To mentorstvo je še posebej koristno, saj spodbuja podporno učno okolje, v katerem lahko vozniki začetniki vadijo v manj stresnem kontekstu, kar vodi do boljših rezultatov na izpitu. Poleg tega so raziskave pokazale, da pozitivna družinska dinamika in vključenost staršev v vožnjo s spremljevalcem korelirata z varnejšimi voznimi navadami med mladimi vozniki, kar dodatno izboljša njihovo pripravljenost na praktični izpit (Sun, Pan, & Tian, 2020)

Psihološki dejavniki imajo prav tako ključno vlogo pri uspešnosti kandidatov, ki izvajajo vožnjo s spremljevalcem, na praktičnih izpiti. Tesnoba in stres, ki sta pogosto povezana z vozniškimi izpiti, je mogoče omiliti s podporo spremljevalnega voznika, kar je pokazalo

zmanjšanje napetosti in spodbujanje bolj sproščene vožnje. To zmanjšanje tesnobe lahko prispeva k boljši osredotočenosti in uspešnosti med dejanskim izpitom, kar poveča verjetnost za uspešno opravljen izpit (Scott-Parker, Bates, Watson, King, & Hyde, 2011).

Vozniki, ki izvajajo vožnjo s spremljevalcem, so na praktičnem delu voznškega izpita običajno bolj uspešni zaradi pridobivanja voznških izkušenj, izboljšanja voznških veščin skozi mentorstvo in psiholoških koristi, ki izhajajo iz zmanjšanja tesnobe. Ti dejavniki skupaj prispevajo k večji verjetnosti uspešno opravljenega izpita, kar poudarja pomembnost vožnje s spremljevalcem pri učnem procesu voznikov začetnikov.

Kljub ugotovitvam iz osnovnega pregleda literature je treba opozoriti, da Javna agencija za varnost prometa RS ugotavlja, da kandidati za voznški izpit kategorije B, ki so pred praktičnim delom izpita izvajali vožnjo s spremljevalcem, dosegajo nižjo uspešnost v primerjavi s tistimi, ki te možnosti niso izkoristili. To odpira pomembno raziskovalno vprašanje: Ali vožnja s spremljevalcem resnično vpliva na uspešnost kandidatov na praktičnem delu voznškega izpita, in če da, kateri dejavniki pri tem igrajo ključno vlogo?

V nadaljevanju bo raziskava poskušala odgovoriti na to vprašanje z analizo različnih vidikov vožnje s spremljevalcem, kot so struktura programa, način izvajanja, trajanje (kilometrini) in vpliv spremljevalca na celoten proces. Namen je bolje razumeti, ali so trenutni programi vožnje s spremljevalcem optimalno zasnovani za izboljšanje voznških sposobnosti in pripravljenosti kandidatov ter identificirati morebitne prilagoditve, ki bi povečale njihovo učinkovitost.

2 BIBLIOGRAFIJA

- Duarte, E., & Posenato García, L. (2014). Adolescent drivers in Brazil: prevalence and associated factors estimated from the national adolescent school-based health survey. *Revista Brasileira De Epidemiologia*, 3-16. doi:10.1590/1809-4503201400050002
- ADAC. (29. januar 2024). *Führerschein*. Pridobljeno iz Begleitetes Fahren: Alle Regeln zum Führerschein ab 17: <https://www.adac.de/verkehr/rund-um-den-fuehrerschein/erwerb/begleitetes-fahren/>
- Akbari, M., Lankarani, K., Heydari, S., Motevalian, S., Tabrizi, R., & Sullman, M. (2021). Is driver education contributing towards road safety? a systematic review of systematic reviews. *Journal of Injury and Violence Research*, 13(1). doi:10.5249/jivr.v13i1.1592
- Albright, M. G., McManus, B., Mrug, S., Lanzi, R., Underhill, A., & Stavrinou, D. (2021). Trajectories of self-regulatory driving practices: Role of learner phase practice. *Accident Analysis & Prevention*, 162. doi:10.1016/j.aap.2021.106407
- Bates, L., Watson, B., & King, M. (2010). Required hours of practice for learner drivers: A comparison between two Australian jurisdictions. *Journal of Safety Research*, 41, 93-97. doi:10.1016/j.jsr.2010.02.006
- Bates, L., Watson, B., & King, M. J. (2014). Parental Perceptions of the Learner Driver Log Book System in Two Australian States. *Traffic Injury Prevention*, 15(8). doi:10.1080/15389588.2014.891104
- Baughan, C., Hatakka, M., Keskinen, E., Goldenbeld, C., Gregersen, N. P., Groot, H., . . . Winkelbauer, M. (2003). *BASIC driver training: New models*. Finland: University of Turku.
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest. (b.d.). *Transport Modalitet*. Pridobljeno iz Rijopleiding en rijexamen voor rijbewijs B: <https://be.brussels/nl/transport-mobiliteit/rijbewijs-en-kentekenbewijs/rijbewijs-behalen/rijopleiding-en-rijexamen-voor-rijbewijs-b>
- Curry, A. E., Metzger, K. B., Williams, A. F., & Tefft, B. C. (2017). Comparison of older and younger novice driver crash rates: Informing the need for extended Graduated

- Driver Licensing restrictions. *Accident Analysis & Prevention*, 108, 66-73.
doi:10.1016/j.aap.2017.08.015
- Curry, A. E., Pfeiffer, M. R., & Elliott, M. R. (2017). Compliance With and Enforcement of Graduated Driver Licensing Restrictions. *American Journal of Preventive Medicine*, 52(1), 47-54. doi:10.1016/j.amepre.2016.08.024
- Curry, A. E., Pfeiffer, M. R., Durbin, D. R., & Elliot, M. R. (2015). Young driver crash rates by licensing age, driving experience, and license phase. *Accident Analysis & Prevention*, 80, 243-250. doi:10.1016/j.aap.2015.04.019
- Das Land Steiermark. (b.d.). *Das Land Steiermark*. Pridobljeno iz L17 - B-Führerschein mit 17 Jahren: <https://www.bh-leoben.steiermark.at/cms/beitrag/12538273/68227871/>
- DMV. (b.d.). *DMV*. Pridobljeno iz Driver Education & Safety: <https://www.dmv.ca.gov/portal/>
- Dong, X., Wu, J. S., Walshe, E. A., Cheng, S., Winston, F. K., & Ryerson, M. S. (2024). Adult-supervised practice in learner's permit phase has a significant but limited ability to improve safe driving skills. *Traffic Injury Prevention*, 25. doi:10.1080/15389588.2024.2374538
- Drive. (b.d.). *Drive*. Pridobljeno iz How to obtain a learner's permit in Australia: <https://www.drive.com.au/caradvice/how-to-obtain-a-learners-permit-in-australia/>
- Driving Tests. (b.d.). *Driving Tests*. Pridobljeno iz Driver's Permit (Learner's Permit) Requirements: <https://driving-tests.org/learners-permit/>
- Ehsani, J. P., Gershon, P., Grant, B. J., Zhu, C., Klauer, S. G., Dingus, T. A., & Simons-Morton, B. G. (2020). Learner Driver Experience and Teenagers' Crash Risk During the First Year of Independent Driving. *JAMA Pediatrics*, 174(6). doi:10.1001/jamapediatrics.2020.0208
- Ehsani, J. P., Klauer, S. G., Zhu, C., Gershon, P., Dingus, T. A., & Simons-Morton, B. G. (2017). Naturalistic assessment of the learner license period. *Accident Analysis and Prevention*, 106, 275-284. doi:10.1016/j.aap.2017.06.014
- Ehsani, J. P., Weast, R. A., Chirles, T. J., Hellinger, A., Yenokyan, G., & Zhang, Y. (2022). Can a Smartphone Application Be Used to Measure Practice Driving Behavior

During the Learner Permit Period? A Step Toward Performance-Based Licensing.
AJPM Focus, 2(1). doi:10.1016/j.focus.2022.100058

European Commission. (1. marec 2023). *Mobility and Transport*. Pridobljeno iz European Commission proposes updated requirements for driving licences and better cross-border enforcement of road traffic rules: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-commission-proposes-updated-requirements-driving-licences-and-better-cross-border-2023-03-01_en

European Commission. (1. marec 2023). *Questions and Answers*. Pridobljeno iz Questions and Answers: proposals on driving licences and cross-border enforcement of traffic offences: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_1146

FDM. (b.d.). *FDM*. Pridobljeno iz Kørekort til 17-årige: Sådan er kravene: <https://fdm.dk/alt-om-biler/love-regler/koerekort/koerekort-til-17-aarige>

Federale Overheidsdienst. (19. april 2023). *Mobiliteit en Vervoer*. Pridobljeno iz Voorlopig rijbewijs B-M36: <https://mobilit.belgium.be/nl/weg/rijden/rijbewijzen/belgisch-rijbewijs/voorlopige-rijbewijzen-categorie-b/voorlopig-rijbewijs-b>

Federale Overheidsdienst. (2. februar 2023). *Mobiliteit en Vervoer*. Pridobljeno iz Personenwagen (categorie B): <https://mobilit.belgium.be/nl/weg/rijden/rijbewijzen/belgisch-rijbewijs/personenwagen-categorie-b>

Freydier, C., Berthelon, C., & Bastien-Toniazzo, M. (2016). Does early training improve driving skills of young novice French drivers? *Accident Analysis & Prevention*, 96, 228-236. doi:10.1016/j.aap.2016.07.026

Funk, W. (2010). Accompanied driving from age 17 practical feasibility of a new scheme for young drivers in germany. *Injury Prevention*, 16(1). doi:10.1136/ip.2010.029215.455

Goodwin, A. H., Foss, R. D., Margolis, L. H., & Harrell, S. (2014). Parent comments and instruction during the first four months of supervised driving: An opportunity missed? *Accident Analysis & Prevention*, 69, 15-22. doi:10.1016/j.aap.2014.02.015

- GOV.UK. (b.d.). *Driving and Transport*. Pridobljeno iz Learn to drive a car: step by step:
<https://www.gov.uk/learn-to-drive-a-car>
- GOV.UK. (b.d.). *GOV.UK*. Pridobljeno iz Rules for supervising a learner driver:
<https://readytopass.campaign.gov.uk/helping-learner-driver/rules-for-supervising-learner-driver/>
- Guichet.lu. (14. maj 2024). *Guichet.lu*. Pridobljeno iz Accompanied driving:
<https://guichet.public.lu/en/citoyens/transport/transports-individuels/permis-conduire/obtention/conduite-accompagnee.html>
- Hatakka, M., Keskinen, E., Gregersen, N. P., Glad, A., & Hernetkoski, K. (2002). From control of the vehicle to personal self-control; broadening the perspectives to driver education. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 5(3), 201-215. doi:10.1016/S1369-8478(02)00018-9
- Hausherr Fahrschule. (b.d.). *Hausherr Fahrschule*. Pridobljeno iz Klasse B – L17:
<https://www.fahrschule-hausherr.at/ausbildung/klasse-b-l17/>
- Hirschberg, J., & Lye, J. (2020). Impacts of graduated driver licensing regulations. *Accident Analysis and Prevention*, 139. doi:10.1016/j.aap.2020.105485
- Meyer, D., Cunningham, C., Rajendran, N., Imberger, K., Pyta, V., Mitsopolous-Rubens, E., & Catchpole, J. (2015). Monitoring changes from 1999 to 2014 in the amount of supervised driving experience accrued by Victorian learner drivers. *Proceedings of the 2015 Australasian Road Safety Conference*. Gold Coast, Australia.
- Møller, M., & Janstrup, K. (2022). Accompanied driving in Denmark. *Implementing evidence-based road safety measures - Removing barriers and enhancing public support FERSI Conference*. Hag: FERSI.
- Møller, M., & Jensen, T. C. (2022). Sociodemographic characteristics of youth licensing at age 17 in the context of supervised driving in Denmark. *Journal of Safety Research*, 81. doi:10.1016/j.jsr.2022.02.002
- Møller, M., Janstrup, K. H., Hjorth, K., & Twisk, D. A. (2021). Introducing accompanied driving in Denmark. Safety-related differences between youth licensing with immediate or delayed access to solo driving. *Accident Analysis & Prevention*, 162. doi:10.1016/j.aap.2021.106394

- Møller, M., Solgard, K. J., Nielsen, I. H., & Twisk, D. A. (2022). Experiences of young drivers and accompanying persons in Denmark: A qualitative study. *Safety Science*, 153. doi:10.1016/j.ssci.2022.105823
- NHTSA. (b.d.). *NHTS*. Pridobljeno iz Graduated Driver Licensing: <https://www.nhtsa.gov/book/countermeasures-that-work/young-drivers/countermeasures/legislation-and-licensing/graduated-driver-licensing>
- ÖAMTC. (b.d.). *ÖAMTC*. Pridobljeno iz B-Führerschein L17 - die vorgezogene Lenker Ausbildung: <https://www.oeamtc.at/thema/fuehrerschein/b-fuehrerschein-l17-die-vorgezogene-lenker-ausbildung-16180072>
- Oesterreich.gv.at*. (b.d.). Pridobljeno iz L17 – B-Führerschein mit 17 Jahren: https://www.oesterreich.gv.at/themen/persoenliche_dokumente_und_bestaeatigungen/fuehrerschein/1/2/Seite.0401101.html
- Om Transportstyrelsen. (b.d.). *Om Transportstyrelsen*. Pridobljeno iz Handledare: <https://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/korkort/ta-korkort/handledarskap-och-ovningskorning/handledare/>
- Rådet for Sikker Trafik. (b.d.). *Rådet for Sikker Trafik*. Pridobljeno iz Ledsager til 17-årig: <https://sikkertrafik.dk/rad-og-viden/bil/korekort/korekort-til-17-arige/ledsager-til-17-arig/>
- RDW*. (b.d.). Pridobljeno 21. december 2024 iz Begeleiderspas aanvragen en coach aanmelden: <https://www.rdw.nl/particulier/voertuigen/auto/het-rijbewijs/rijbewijs-halen/begeleid-rijden>
- Republique Francaise. (b.d.). *Republique Francaise*. Pridobljeno iz Permis de conduire : apprentissage anticipé (AAC) à partir de 15 ans: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2826>
- Ritzau/The Local. (22. avgust 2024). *The Local*. Pridobljeno iz Denmark proposes allowing 17-year-olds to drive alone: <https://www.thelocal.dk/20240822/denmark-proposes-allowing-17-year-olds-to-drive>
- Rodwell, D., Alexander, M., Bates, L., Larue, G. S., & Watson, B. (2021). Parents' perceptions of driver education: A theoretically guided qualitative investigation. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 77, 293-311. doi:10.1016/j.trf.2021.01.009

- Rodwell, D., Watson-Brown, N., & Bates, L. (2023). Perceptions of novice driver education needs; Development of a scale based on the Goals for driver education using young driver and parent samples. *Accident Analysis & Prevention*, 191. doi:10.1016/j.aap.2023.107190
- Scott-Parker, B., Bates, L., Watson, B., King, M., & Hyde, M. (2011). The impact of changes to the graduated driver licensing program in Queensland, Qustralia on the experiences of learner drivers. *Accident Analysis & Prevention*, 43(3), 1301-1308. doi:10.1016/j.aap.2011.01.012
- Securite Routiere Vivre Ensemble. (b.d.). *Gouvernement*. Pridobljeno iz Securite Routiere Vivre Ensemble: https://www.securite-routiere.gouv.fr/sites/default/files/2024-09/infographie-sr-permis-17ans.pdf?utm_source=chatgpt.com
- Senserrick, T., Boufos, S., Olivier, J., & Hatfield, J. (2018). Associations between graduated driver licensing and road trauma reductions in a later licensing age jurisdiction: Queensland, Australia. *PLoS One*, 19(9). doi:10.1371/journal.pone.0204107
- Siskind, V., Faulks, I. J., & Sheeshan, M. C. (2019). The impact of changes to the NSW graduated driver licensing system on subsequent crash and offense experience. *Journal of Safety Research*, 69, 109-114. doi:10.1016/j.jsr.2019.02.006
- Sun, L., Pan, Y., & Tian, Y.-P. (2020). Psychometric properties of the chinese version of the attitudes toward accompanied driving scale and its relationship with driving styles. *Plos One*, 15(11), e0242374. doi:10.1371/journal.pone.0242374
- SWOV. (b.d.). *SWOV*. Pridobljeno iz What is accompanied driving (2toDrive) and how effective is it?: https://swov.nl/en/fact/driver-training-what-accompanied-driving-2todrive-and-how-effective-it?utm_source=chatgpt.com
- TraFi. (2013). B- luokan opetuslupaopetus: Opetussuunnitelma ja opetuksen toteuttaminen. Helsinki, Finska. Pridobljeno iz B- luokan opetuslupaopetus: https://kuljettajaopetus.fi/kotisivut/dokumentit/13773-B-_luokan_opetuslupaopetuksen_opetussuunnitelma_ja_ohje.pdf
- Trafikverket. (b.d.). *Trafikverket*. Pridobljeno iz Tyvärr kunde vi inte hitta sidan du letade efter: <https://www.trafikverket.se/>

- Vaca, F. E., Li, K., Fell, J. C., Haynie, D. L., Simons-Morton, B., & Romano, E. (2021). Associations between Graduated Driver Licensing restrictions and delay in driving licensure among U.S. high school students. *Journal of Transport & Health*, 21. doi:10.1016/j.jth.2021.101068
- Van Schagen, I., Wijlhuizen, G., & De Craen, S. (2015). *Accompanied driving in the Netherlands: Who do participate and why?* Hague: SWOV Institute for Road Safety Research.
- Vlaanderen. (b.d.). *Rijbewijzen en rijopleiding*. Pridobljeno iz Rijbewijs B: <https://www.vlaanderen.be/mobiliteit-en-openbare-werken/auto-en-motor/rijbewijzen-en-rijopleiding/rijbewijs-b>
- Wallonie. (b.d.). *Permis de conduire catégorie B*. Pridobljeno iz Obtenir un permis de conduire B : nouvelles règles en Wallonie: <https://www.monpermisdeconduire.be/>
- Walshe, E. A., Elliott, M. R., Romer, D., Cheng, S., Curry, A. E., Seacrist, T., . . . Winston, F. K. (2022). Novel use of a virtual driving assessment to classify driver skill at the time of licensure. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 87. doi:10.1016/j.trf.2022.04.009
- Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1). (brez datuma). *Uradni list RS*, št. 83/2004.
- Zakon o voznikih (ZVoz). (brez datuma). *Uradni list RS*, št. 109/2010.
- Zakon o voznikih (ZVoz-1). (brez datuma). *Uradni list RS*, št. 153/22.
- Zakon o voznikih (ZVoz-1). (brez datuma). *Uradni list RS*, št. 92/22.